

СТАН СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В США

Анотація. У статті досліджено сучасне становище початкової освіти в США, роль держави у розвитку та удосконаленні освіти для молодших школярів та виявлені основні переваги та недоліки освітніх стандартів, тестування знань дітей.

Ключові слова: початкова освіта.

Аннотация. В статье исследовано современное положение начального образования в США, роль государства в развитии и усовершенствовании образования для младших школьников, найдены основные преимущества и недостатки образовательных стандартов, тестирования знаний учеников.

Ключевые слова: начальное образование.

Annotation. The article deals with the investigation of modern situation of elementary education in USA, the country's role in the progress and development of education for elementary school children, main advantages and disadvantages of educational standards, testing were found.

Key words: elementary education.

Постановка проблеми. Відомо, Сполучені Штати є передовою країною не тільки в економічній та політичних галузях, а й у освітній. Багато країн, Україна входить до їх числа, потроху переймають особливості їхньої системи освіти, її організацію та впорядкування. Але перед тим як перейняти зарубіжний досвід, нам потрібно чітко дослідити та виявити основні закономірності та логіку побудови американської освіти.

Аналіз актуальних досліджень. Загальні питання освіти в США порушували в своїх дослідженнях Б. Євтух, А. Алексюк, О. Сухомлинська. Вітчизняними вченими досліджено окремі аспекти освіти в США: організація освітнього процесу, форм і методів навчання в контексті сучасних тенденцій змісту освіти в школах США (Г. Воробйов, Б. Вульфсон, А. Джуринський, З. Малькова, А. Сбруєва, О. Сухомлинська, В. Чорний, Б. Євтух та ін.); чинники всебічного виховання особистості (Р. Беланова, В. Жуковський, М. Красовецький Н. Чорна, О. Заболотна, Н. Теличко та ін.); система та особливості підготовки майбутніх педагогів в університетах США (В. Дікань, І. Пентіна, О. Пономарьова, Р. Роман, Л. Смалько, Т. Чуванова, Я. Гулецька та ін.); розвиток педагогічної освіти в США в різні історичні

періоди (М. Бургін, Т. Кошманова, О. Ляшенко, Ю. Мілов, Н. Пацевко та ін.); сучасні педагогічні технології організації навчання в школах США (К. Волков, О. Лещинський, О. Літвінов, У. Тараненко та ін.). Наше дослідження показало, що в українській педагогіці завишається недостатньо висвітлені основні аспекти початкової освіти в США.

Формулювання цілей статті. Отже, мета нашої статті – дослідити сучасний стан початкової освіти як початкової ланки виховання особистості в США, її особливості та висвітлити її роль у загальній середній освіті.

Виклад основного матеріалу. У США першим рівнем обов'язкової освіти є початкова освіта (elementary education). Вона має місце в початкових школах (elementary schools), до яких зазвичай входять перші п'ять класів та інколи ще й дошкільний навчальний заклад. В деяких таких школах учителі використовують «гнучку систему» (looping system), де один і той самий учитель працює з однією групою учнів протягом двох років [11].

У Сполучених Штатах Америки діти зазвичай йдуть до школи в 5-6 років. У 2002 році близько 25 мільйонів дітей відвідували початкові школи в США. Через програми «Head Smart» уряд надає освітні можливості дітям з малозабезпечених сімей для того, щоб підготувати їх до навчання в початковій школі. Батьки, які не підпадають під такі державні програми, часто віддають своїх дітей до приватних дошкільних закладів, сподіваючись на підготовку їхніх дітей до навчання в школі. Хоча відвідування школи не обов'язкове до першого класу, статистичні дані проказали, що близько 98% дітей задіяні в дошкільних навчальних закладах.

На противагу іншим країнам, Сполучені Штати не мають єдиного та сталого національного курікулуму. Контроль за школами належить штатам, котрі в свою чергу, надають повноваження місцевим школам щодо вибору доцільної програми.

Головним завданням початкової школи США є забезпечення всіх дітей знаннями з основних предметів: читання, математики, письма. На початку XXI століття у 49 штатів уже з'явилися навчальні стандарти. Недавні

дослідження показують, що 87% учителів схвалюють рух за навчальні стандарти як крок у вірному напрямку. Результатом програмних стандартів є більше навантаження та більша вимогливість учителя від учня. Хоча багато вчителів занепокоєні відсутністю ресурсів, потрібних для налагодження стандартів навчальної програми [6].

Особливий вплив на розвиток навчальної програми мало поняття «культурна грамотність» (cultural literacy), прихильником якого був І. Д. Хірч. В 1987 в своїй публікації він порушив питання про мінімум, яким повинні володіти діти для того, щоб бути освіченими членами свого суспільства. І. Д. Хірч переконаний у тому, що учень не може успішно пізнавати світ без вивчення основ географії, історії, літератури, політики та демократичних принципів. Також продовжував розвивати схему знань, які повинні набувати учні переходячи з класу в клас [3].

Сучасна навчальна програма для початкової школи обумовлена соціальними потребами та політичним впливом. Президент Х. В. Буш підтримав цілі програми «Америка 2000» («America 2000») для американської шкільної освіти, і деякі з цих цілей мали особливий вплив на програму початкової школи. В основному, цілі програми ставили за мету те, щоб всі учні демонстрували уміння в області п'яти предметів: англійська мова, математика, наука, історія, географія. У 1994 році Президент Клінтон провів через Конгрес США декларацію «Цілі 2000. Закон про завдання американської освіти». Законодавча влада надала штатам федеральну фінансову допомогу у створенні власних академічних стандартів та методів оцінювання результатів задекларованих завдань [1; 9].

Програма початкової освіти є динамічною та змінюється відповідно до потреб та умов еволюції та зміни суспільства.

Сполучені Штати Америки перебували в постійних дебатах щодо цілей шкільного навчання з моменту створення державної шкільної системи. Саме такі дебати були причиною постійних реформ та змін. Деякі реформи мали значний вплив на початкову освіту, а деякі не приживалися і швидко

зникали. На даний момент існує ряд нагальних питань, які потребують свого вирішення.

Низький рівень навчання учнів вбачається як недолік системи освіти, тому головним завданням штатів та виборчих округів було забезпечення рівного доступу до якісного навчання всіх дітей. В 1983 році Національна Комісія з Питань Передової Освіти в Країні «Нація в небезпеці» (National Commission on Excellence in Education's A Nation at Risk) окреслила падіння рівня американської освіти. Ця доповідь ознаменувала відродження академічної програми, результатом якої було акцентування на стандартизованому тестуванні та звітності. Положення законопроекту 2001 року «Жодна дитина поза увагою» вимагає від кожного штату запровадити систему звітності, яка допомогла б виявити неякісні школи. За законом також вимагається, щоб усі учні з третього по восьмий клас щорічно проходили тестування з читання та математики. Батьки також можуть, за певних умов, отримати державну підтримку у забезпеченні додаткового навчання для дітей, які відвідують неякісні школи [5].

Окремою проблемою початкової освіти з створенням державних шкіл стала імміграція в Сполучених Штатах є також проблемою. Рівень імміграції різко змінився на початку ХХ століття і продовжує змінюватися з появою в початковій школі дітей з Південно-східної Азії, Центральної Америки, Східної Європи. В 1990 році 15% усіх дітей склали афро-американці, 12% - іспанці, 3% – уродженці Азії і 1% – корінні американці. Передбачається, що до 2020 року на п'ять американських дітей припадатиме одна-дві дитини латиноамериканського походження [10; 36].

Варто згадати про дітей нелегальних іммігрантів, частка яких становить 6.8% усіх учнів в початкових школах США. Рівень кількості дітей, які навчаються в початкових класах, нелегальних іммігрантів варіюється по штатам. В п'яти штатах – Арізона, Каліфорнія, Колорадо, Невада, Техас - принаймні один з десяти учнів має нелегальних батьків-іммігрантів [9; 9].

Діти іммігрантів потребують особливої уваги в державних початкових школах. На початку XXI століття укладачі програм для англомовних дітей початкової школи намагаються сфокусувати увагу на цілісному принципі освіти транскультурних/транснаціональних народів у глобальному контексті [4].

У початковій школі США діти можуть стикатися з випадками жорстокості та вживання наркотиків. Більше ніж половина національних шкіл мають досвід злочинних інцидентів протягом 1996 – 1997 років, для забезпечення безпеки більшість шкіл почали використовувати метало детектори в результаті. Асоціація з питань національної освіти для створення повної безпеки в школах забезпечує інформацією та матеріалами керівників шкіл, учителів та батьків. Питання врегулювання конфліктів та консультації стали частиною програми початкової освіти, прикладом цього є освітня програма DARE.

Важливою проблемою сучасної початкової освіти США є діти, що живуть у бідності. Саме діти з бідних сімей зазнають найбільше труднощів в школі. Найбільш ефективні стратегії навчання бідних дітей вимагають відповідної освіти вчителів, керівників та шкільного персоналу. Зв'язок з батьками має вирішальне значення для успіху дитини в початковій школі. Багато початкових шкіл в Сполучених Штатах складають програми таким чином, щоб заохотити участь батьків дітей до шкільної діяльності.

Сполучені Штати Америки впевнено вступили в інформаційне століття. Комп'ютери є звичайним устаткуванням майже кожної початкової школи, тому шкільні райони запрошують на роботу спеціалістів для навчання дітей з використання комп'ютерної техніки. Важливість технологій в тому, що вона надає рівний і контрольований доступ до початкової освіти. Отже, постає питання вільного володіння комп'ютером в школі, контролем за доступом дітей до мережі Інтернет і чи, взагалі, використання комп'ютера має вплив на навчання дітей. Національний стандарт освіти запровадив використання технологій в школах, федеральні кошти були виділені для

поширення технологій в класах. Комп'ютери і доступ до Інтернету є важливими чинниками, які допомагають учням навчитися використовувати техніку, але вони мало чого варті, якщо вчителі не знають, як їх можна ефективно використовувати. Для вирішення цієї проблеми Міністерство освіти США розробило низку програм [7; 6].

Для забезпечення «належної громадської освіти» був розроблений Закон про освіту дітей-інвалідів 1975 року, метою якого є задоволення особливих потреб усіх дітей з особливими потребами. У додатку до цього законопроекту містився перелік положень про потокове влаштування дітей-інвалідів до державних шкіл. При виконанні положень початкові школи стикаються з проблемами при складанні програм і забезпечення зручностей для учнів з фізичними, психічними вадами [2].

Щодо базової навчальної програми, то тут існує багато протиріч про її доцільність. Використання стандартизованих тестів, на думку деяких освітян, тільки перевантажують програму. Важливість тестів у тому, що вони визначають перелік предметів, які будуть викладатися в школах, фактично, створюючи форму національної програми. Учителі, які готують дітей до тестів, залишають поза увагою розвиток здібностей міркування та творчості. Насправді, тести ставлять у невідповідне становище дітей з творчим типом мислення. Таке обмеження відмітила Хільда Таба у 1962 році. Адже, деякі стандартизовані тести становлять письмові завдання, які складаються виключно з кількох варіантів відповідей [8].

Існують думки, що стандартизовані тести є життєво необхідним інструментом для оцінки ефективності якості навчання в школах. У новіші версії тестів вміщують питання, для відповідей яких потрібні навички мислення високого рівня. Проте, лише невелика кількість штатів на даний час проводять тестування, що безпосередньо вимірює досягнення учня у засвоєнні державних стандартів.

Результати стандартизованих тестів початкових шкіл друкуються та вносяться до державного реєстру успішності учнів. Штати фінансують

Інтернет сайти, де кожен може знайти результати тестування певної школи. Школи з постійними результатами нижчі за середні, можуть підпадати під категорію «школа ризику» (at risk school), або ж зовсім не входити до списку і підлягати повній перевірці.

Комісія Національної оцінки успіху (National Assessment of Education Progress) повинна звітувати про національний рівень успіхів дітей. Якщо порівнювати успіхи білих дітей та дітей з меншин, то існує прірва між ними [7]. Тож, ще однією специфікою освіти в початковій школі є потреба у полікультурному підході до кожного учня та повне стирання расової стереотипності не тільки у дітей, а передусім в учителів.

Висновки. Отже, в результаті аналізу сучасного стану початкової освіти США ми дійшли наступних висновків.

1. На сьогодні початкова освіта в США є доступною кожній дитині незалежно від її етнічного, економічного та соціального походження, фізичних та психічних характеристик.

2. Початкова освіта перебуває у постійному русі, про що свідчать державні освітні реформи, спрямовані на покращення та удосконалення якості навчання молодших школярів, створення та впровадження новітніх програм.

3. Становище національних стандартів, навчальних програм, тестів та оцінювання є хитким. Адже, в США ще не існує єдиних освітніх стандартів, навчальних програм для початкових шкіл. Повноваження у складанні програм, методик належить безпосередньо школам. Щодо тестування, то вони є дещо обмеженими для перевірки повноцінних знань молодших школярів, в них повністю відсутня можливість для творчої діяльності дитини.

4. Низка питань, пов'язаних з початковою освітою США, свідчать про нагальну потребу полікультурного підходу у навчанні молодших школярів.

ЛІТЕРАТУРА.

1. Деніц Т. Реформа норм в американських школах / Т. Деніц // Шкільна освіта в США. США: Суспільство та цінності. Журнал Держдепартаменту США. Том 5. Міжнародні інформаційні програми №2 с. 9
2. McCarthy J. Linda F./Elementary Education -Current Trends/[Електронний ресурс] Режим доступу:<http://education.stateuniversity.com/pages/1948/Elementary-Education-CURRENT-TRENDS.html> Boston: Houghton Mifflin//[Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.ajarnmichael.com/chapter2.pdf>
3. National Center For Education Statistics NATIONAL. 2000. The Condition of Education, 2000. Washington, DC: National Center for Education Statistics//[Електронний ресурс] Режим доступу:<http://www.nasfaa.org/publications/2009/redcondition060209.html>
4. NATIONAL COMMISSION ON EXCELLENCE IN EDUCATION. 1983. A Nation at Risk: The Imperative for Educational Reform. Washington, DC: National Commission on Excellence in Education, U.S. Department of Education//[Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.eric.ed.gov/PDFS/ED226006.pdf>
5. Passe, J. Elementary School Curriculum. Boston: McGraw-Hill//[Електронний ресурс] Режим доступу:<http://www.answers.com/topic/elementary-education-current-trends>
6. Reich, Robert B. "Standards for What?" Education Week 20 (41):48, p. 6
7. Taba, Hilda Curriculum Development: Theory and Practice. New York: Harcourt, Brace and World//[Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.ibe.unesco.org/publications/ThinkersPdf/tabae.pdf>
8. The Pew Hispanic Center . A Portrait of Unauthorized Immigrants in the United States April 14, 2009 p.9
9. U.S. Census Bureau (2000, September). A New Minority. Education Week. v. 20, n4, p.36.
10. Wikipedia/ [Електронний ресурс] Режим доступу:http://en.wikipedia.org/wiki/Elementary_school#United_States